

СТАНОВИЩЕ

**от проф. д-р Евгения Панчева
по конкурс за заемане на академична длъжност "професор"
по професионално направление 2.1. Филология (Най-нова
английска литература)
за**

проф. д-р ВЛАДИМИР АНДРЕЕВ ТРЕНДАФИЛОВ
единствен кандидат в обявения конкурс

Представяне на кандидата.

Владимир Трендафилов завършва английска филология в СУ "Св. Кл. Охридски" през 1981 г. Специализира в университетите в Лийдс (1990) и Улвърхамптън, Великобритания (1995), а през 2000 г. прекарва шест месеца като Фулбрайтов стипендиант в Чикагския университет, САЩ.

Владимир Трендафилов има богата преподавателска биография. От 1983 г. до 2001 г. води упражнения по Стилистика и Англо-български превод, както и магистърски курсове по Английска поезия на XX век и Литературна антропология съответно като асистент, старши и главен асистент в Катедра "Англицистика и американистика" на СУ. Водил е също магистърски курс по Творческо писане към Катедрата по българска литература на СУ.

През 2004-2006 г. Владимир Трендафилов е гост-преподавател по Английска литература към катедра "Чужди езици" на ЮЗУ "Неофит Рилски" - Благоевград. През 2006 г. се хабилитира като редовен доцент, а през 2011 г. -- като редовен професор на същия университет. Води обзорен лекционен курс по Английска литература, както и магистърски курсове по Увод в историята на английската литература и Превод и редактиране на художествен текст на студенти от специалностите Английска филология, Приложна лингвистика и Етнология с английски език. Изнасял е лекции по българска литература на Фулбрайтови стипендианти в България и е преподавал творческо писане на летния семинар на Фондация "Фулбрайт" (2012 г.)

Извън академичния си опит кандидатът е работил като редактор в издателство "Народна култура" (1981-1983), езиков мениджър в "Български текст" (2001-2003), и изпълнителен директор на издателство "Апострофи", София (2003-2004).

През 1996 г. Владимир Трендафилов защитава докторат на тема "Актуалната българска рецепция на Англия, англичанина и английската мисъл през XIX и началото на XX век". Хабилитационният му труд от 2006

г. е на тема "Дебютът Дикенс: начална рецепция на английския автор и на творчеството му в България".

Научна дейност – публикации, конференции и проекти.

Представените библиографски данни за пореден път доказват забележителната продуктивност на литератора Владимир Трендафилов -- той е автор на 7 книги, както и на повече от 150 публикации в научната и популярна периодика. Съставител е на 2 научни сборника: *Рецепция на европейски литератури в България*. Т. 1, Английска литература. София: БАН, 2000 (с Александър Шурбанов) и *Boundaries, Boundary-Crossing, Cross-Boundary Transfer: Proceedings of the 2007 BSBS and BASA Annual Conference*, South-Western University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria, 9-12 November 2007. Благоевград, 2009 (с Ирена Василева). Участвал с доклади в общо над 20 конференции и семинара у нас и в чужбина.

В настоящия конкурс Владимир Трендафилов се представя с монографията *Рецепцията на Чарлз Дикенс в България* (под печат в изд. "Колибри"), с публицистичните сборници *Кризата, която обнадеждава. Картографии на днешното литературно поле* (София: Ciela, 2009) и *За рамките на литературата* (София: Изток-Запад, 2005, т.е. преди първата хабилизация), както и със съставителството на сборника *Boundaries, Boundary-Crossing, Cross-Boundary Transfer: Proceedings of the 2007 BSBS and BASA Annual Conference* (South-Western University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria, 9-12 November 2007. Благоевград, 2009. С Ирена Василева.) Към тези трудове са добавени 15 научни публикации, от които 5 в издания на ЮЗУ, 1-- на УИ "Св. Климент Охридски", 1 -- на УИ "Паисий Хилендарски", и 3 - в чуждестранни издания. Библиографията за конкурса включва също множество културологични статии в популярната периодика, рецензии и отзиви, доклади на конференции и дискусии, преводи, редакции и авторски стихосбирки.

Както личи от представените текстове, интересите на Владимир Трендафилов са съсредоточени главно в сферата на рецептивистиката, антропологията, културологията и теорията и практиката на медиите. Сред цялата пъстрота на предложените материали с оглед на номенклатурата на конкурса и ограниченията на жанра "становище" избирам по-нататък да коментирам монографията за Дикенс и, доколкото повечето от останалите, кратки, публикации са свързани с нея, да отделя внимание на статията *Differences in Formatting*.

В представените специфично англицистични текстове се откроява трайният интерес на проф. Трендафилов към Дикенсовата тема в нейната рецептивистка трактовка. /Предпочитам термина "рецептивистика" пред използвания от кандидата "рецепционистика" поради фонетичната близост на последния до някои битови сфери./

Познавам части от "Рецепцията на Чарлз Дикенс в България" като рецензент на първия хабилитационен труд на кандидата, който се съсредоточаваше върху ранната рецепция на Дикенс през Възраждането. Този по-стар текст очевидно е инкорпориран в сегашния, а при това е и представен на сегашния конкурс като публикация от 2010 г. За да не повтарям рецензията си от 2006 г., ще изложа по-общите си наблюдения върху цялостната методология, както и върху новите части на монографията.

Изследването "Рецепцията на Чарлз Дикенс в България" е пионерски текст за българската рецептивистика. Освен статията по въпроса в ко-редактирания от Владимир Трендафилов сборник *Рецепция на английската литература в България* други подобни изследвания липсват в българската литературна наука. Нещо повече, те действително се броят на пръсти и по отношение на други автори.

Монографията на проф. Трендафилов не само събира с удивителна последователност и изчерпателност наличната информация за реципирането на Дикенс в продължение на 150 години, от самото начало на този процес до момента, но и систематизира данните в интересно построена и приносна типология. Авторът предлага свой поглед върху процесите, мотивирали тази рецепция в нейния конкретно-исторически вид, а и върху породените *от нея* процеси в литературата-приемник.

Дикенс бива използван за важни методологически обобщения, както и за съпоставки и наблюдения върху българското литературно поле в неговата динамика, в съответствие с Яусовите идеи за историята на литературата като история на нейната рецепция, но и отвъд Яус -- във впечатляващата историческа конкретика, както и в двойната -- англицистична, но и българистична -- оптика на анализа.

Наред с останалите си безспорни достойнства, изследването прави и едно истинско откритие -- то коригира представите ни за началото на рецепцията на Дикенс в България

Не на последно място, текстът заслужава акламации и заради живия, ударен и образен език, на който е написан, за цялостната си не просто ефективна, но и ефективна реторика, която понася добре риска от неточности и прекалено широки обобщения в името на по-яркото осветляване на важни тенденции. На места мярата обаче сякаш се прекрачва: това важи с

най-голяма сила за уводната част, от която академично изкушеният читател очаква по-задълбочено теоретизиране и по-ниска температура на публицистичния патос.

Кратката статия Differences in Formatting: Audience Sensitivity in the Translation of English Poetry in Bulgaria Before and After the Political Changes. (Boundaries, Boundary-Crossing, Cross-Boundary Transfer: Proceedings of the 2007 BSBS and BASA Annual Conference, South-Western University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria, 9-12 November 2007. Blagoevgrad, 2009, с. 137-45) има щастливото методологическо хрумване да приложи психологическото понятие за чувствителност за публиката, за да очертае различията в нагласите на преводачите на поезия преди и след 10 ноември 1989 г. Според автора преди 10 ноември тези преводачи нямат отношение към публиката заради липсата на пряк контакт с нея (с.127), нормативността на задачата си и нейният елитистки характер - в условията на цензура, твърди ефектно Трендафилов, класиката функционира като съвременна литература (с.141), а поезията придобива особена важност, най-вече заради вниманието на периода към реториката. След 10 ноември, от друга страна, те преживяват труда си травматично, заради новата си изолираност и загуба на престиж.

И тук, както и в голямата монография, прави впечатление пределната широта, както и усъмняващата читателя безпроблемност на иначе ярките и остроумни обобщения, която в редица случаи надделява за сметка на детайлизирането и прецизирането на анализа. Допуснати са и някои библиографски неточности -- последният превод на Сонетите на Шекспир е от 2006, а не от 2007 г., и е издание на Университетското издателство, а не на "Обсидиан".

Заклучение

На базата на горните наблюдения върху преподавателската дейност и научната продукция на единствения кандидат по обявения конкурс убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да избере проф. д-р Владимир Андреев Трендафилов на длъжността ПРОФЕСОР ПО НАЙ-НОВА АНГЛИЙСКА ЛИТЕРАТУРА НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ.

София, 15.12.2012 г.

Изготвила становището:

проф.д-р Евгения Панчева